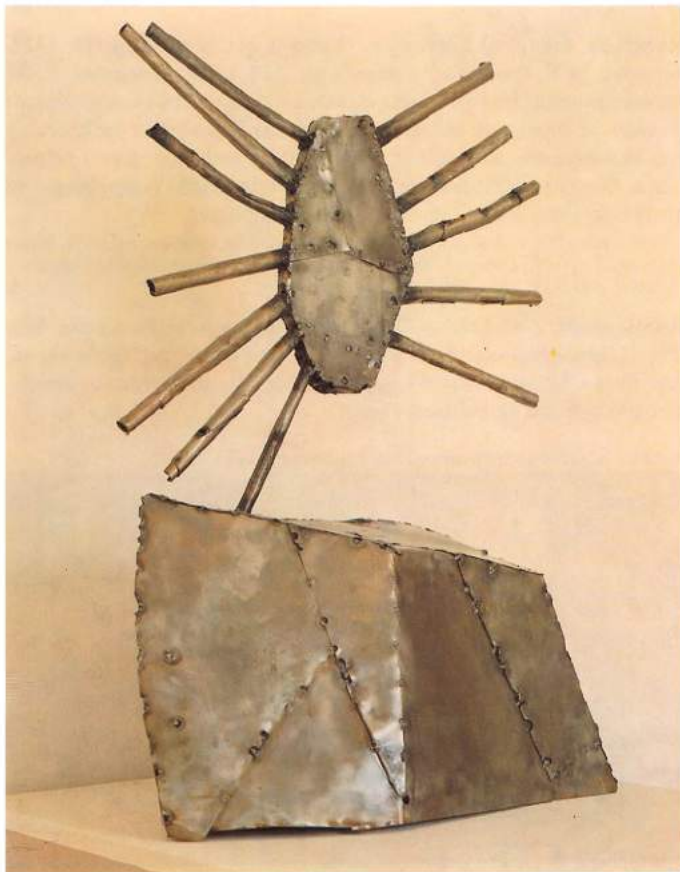

M. RAŠICA, *Velika česma u Dubrovniku*. Zagreb, Moderna galerija

RAŠICA, Božidar (Boško), arhitekt, scenograf i slikar (Ljubljana, 28. XII. 1912 — Zagreb, 13. IX. 1992). Studirao arhitekturu u Rimu, Beogradu, Varšavi i Zagrebu, gdje je diplomirao 1942. U Varšavi je povremeno (1936. i 1937) radio kod V. Paszkowskoga, a u Zagrebu (1939) u

A. RAŠIĆ, *Pejzaž*

gradskome Odsjeku za urbanizam i u ateljeu D. Iblera. God. 1954. osnovan je projektni biro Rašica u kojemu je glavni projektant. Od 1966. predaje na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu. Projektirao je niz stambenih, sajamskih te školskih zgrada. U arhitektonsko-urbanističkoj djelatnosti ističu se u Zagrebu kuće za ljetovanje u Šestinama (1932) i Mlinovima (1942), stambena zgrada u Vukovarskoj aveniji (1953), škola u Mesićevoj ulici (1953), dvije stambene zgrade na Savskoj cesti (1954), poslovni objekt Jadran-filma (1956), paviljoni »Mašinogradnje« (1956) i Njemačke (1964) na Zagrebačkome velesajmu te dvadesetak stambenih zgrada u Zadru (1953–65). God. 1958. projektira tri vile u Ženevi, idejnu studiju za poslovno-stambeni objekt u Milanu i vilu kraj Washingtona. Radio je na urbanističkome planu Sarajeva (1946), na regulaciji Zadra (1946, 1957 i 1961) te arhitektonsko-urbanističke studije turističkih građevina u Biogradu na moru (1967) i detaljni urbanističko-arhitektonski plan Vrsara (1971). Sudjelovao na natječajima za urbanističko rješenje Zagrebačkoga velesajma (1957) i prostora oko Trga maršala Tita (1958). Izveo je adaptacije Zagrebačkoga dramskoga kazališta (1954) i Hrvatskoga narodnoga kazališta u Zagrebu (1966–68) te Hrvatskoga narodnoga kazališta u Splitu (1970–80). Poslije 1983. radi na projektima adaptacije tvrđave Revelin u Dubrovniku.

Od 1952. radi scenografije za mnoge domaće i svjetske pozornice (Zagreb, Dubrovnik, Split, London, Trst, Berlin, New York, Pariz, Tokio). U svojim rješenjima raskida sa scenskim iluzionizmom i deskripcijom dajući boji i obliku simboličnu namjenu. Njegove scenografije omogućuju pokretljivost elemenata pozornice i njezino povezivanje s gledalištem, čime uspijeva prekinuti tradicionalno kruto dvojstvo kazališnoga prostora. Ističu se scenografije za predstave *Henrik IV.* L. Pirandella (1956), *Angélique* J. Iberta (1957), *Heraklo* M. Matkovića (1958), *Carmen* G. Bizeta (1959), *Korjolan* S. Šuleka (1959), *Boris Godunov* M. P. Musorgskoga (1960), *Makete* I. Maleca (1961), *Troilo* i *Kresida* W. Shakespearea (1963), *Hovanščina* M. P. Musorgskoga (1963), *Katarina Izmailova* D. Šostakovića (1963), *Kralj umire* E. Ionesca (1964), *Operabus* P. Schaeffera (1965), *Caligula* A. Camusa (1967), *Oluja* S. Šuleka (1970), *Lorenziaccio* A. Musseta (1975), *Nabucco* G. Verdija (1984).

Slikarstvom se bavi od rane mladosti na poticaj strica Marka Rašice. Raspon njegove palete kreće se od zažarene boje ranih dubrovačkih radova (*Kosta Strajnić*, 1935) preko zasićenih tonova (*Burin u Gružu*, 1935) do stišanih suzvučja petoga desetljeća, nastalih pod zagrebačkim nebom (*Ulica u Zagrebu*, 1941). God. 1940–47. razdoblje je oblikovnoga sažimanja koje se može označiti kao predapstrakcija (*Iza Lotrščaka*, oko 1941; *Vojna pekara*, 1946; *Veduta*, 1946). Njegovo djelovanje u avangardnoj grupi EXAT 51 s kojom nastupa već od prve izložbe (Zagreb 1951) obilježava prijelaz u čistu apstrakciju, uz zadržavanje određenih lirskih značajki iz prijašnjega razdoblja. Povratak figuraciji početkom sedamdesetih godina pokazuje znatnu neovisnost u odnosu na motiv (*Skalinada*, *Vrsar*, 1970) i ujedno potvrđuje njegove sklonosti prema intimističkim ugodajima, snažnom kolorističkom izričaju i gestualnosti. – Retrospektivna izložba njegovih scenografskih i slikarskih radova priređena je 1983. u Zagrebu.

LIT.: G. Quien, P. Selem i I. Zidić. Božidar Rašica, slikarstvo i scenografija 1932–1982 (katalog), Zagreb 1983.

G. Q.

ilustracija na str. 135

RAŠICA, Marko, slikar (Dubrovnik, 13. XI. 1883 — Koločep, 27. I. 1963). Slikao je od rane mladosti kao samouk; 1902. radi inscenaciju za dubrovačku premijeru Vojnovićeva *Ekvinocija*. Studira na Akademiji u Beču 1903–07; tamo izlaže prvi put na izložbi secesije 1903. Boravi 1907–09. u Ljubljani gdje je usko povezan s R. Jakopičem, I. Groharom i M. Sternenom, potom se usavršava 1912–13. u Nizozemskoj, 1913–14. u Pragu. Predavao je u Zagrebu na Obrtnoj školi 1917–32. i na Višoj stručnoj školi 1936–45. Otada je živio u Šilu na Krku (do 1955) i na Koločepu.

Isprva slika u duhu akademskoga realizma, potom se, pod vidljivim utjecajem V. Bukovca, opredjeljuje za divizionističku tehniku (*Pinije*, 1914). Secesijski lik. izraz, koji je usvojio još u Beču, dolazi do izražaja osobito na većim figuralnim kompozicijama (*Arkadija*, *Per aspera ad astra*, izložene na izložbi bečke secesije 1912). Tijekom druga desetljeća, nadahnut nar. umjetnošću, teži za stvaranjem nac. izraza: radi slike što ih karakteriziraju secesijska linija, dekorativnost i obilna primjena folklornih elemenata. Sklonost za dekorativno i monumentalno pokazuje u svojem sakralnom slikarstvu, u kojemu se ističe freska *Sv. Franjo propovijeda ribama* (1920, franjevačka crkva u Zagrebu). Vrijedan su dio njegova opusa akvareli (pretežno motivi iz Dubrovnika i okolice, s Krka, iz